

(باسى 1 - بەتتە)

مادەنىيەت شەبىن بەكەمدەدى

رۇخانىي مەكەندى بىر گە قۇردى

” بويىچەتكەن ۋكىلى تاقىيا كېىپ،

جاس كەلنىشەكنىڭ سىرغاسى جەڭلى ئر-

عالادى، جاس جىگىت التىن بەلبەۋ

تاعىغان...“ كىيىز ۋەي پىشنىندەگى اقشى
اۋداندىق ماناس زەرتتەۋ ورتالىغىندا
ۋلىتتىق كىيىم كىيگەن ۋەنەپازدار قومۇز
شەرتىپ، ‹‹ماناستى›› اسقاقتاتا شىرقادى.

2021 - جىلى قۇربىلغاننان كەيىن ۋسى

زەرتتەۋ ورتالىغى 100 رەتتەن استام ۋتۇر-

لى ەكسكۇرسىالاۋ، تەكسەرۋ، زەرتتەۋ -
ۋيرەنۋ قىيىملدارىن قايلدادى.

جياڭسۇدان كەلگەن شىنچياڭغا كو-

مەكتەسۇشى كۇشتەر بۇل ارانى ماناس ما-

دەنيەتىن جالپىلاستراتىن ماڭغزى دى-ئەۋ-

مەتتىك يىڭلىك سىياتتى قۇرىلمىغا اينالدى-

رىپ، ‹‹ماناس›› ەيوسىن ۇزدىكىسىز

شۇعلا شاشتىردى. جياڭسۇ ولكەسىنىن

شىنچياڭغا كومەككە كەلگەن كادر،

قىزلىسۇ قىرغىز اۆتونومىيالى وىلىستىق

پارتكوم ۇكىت ېولىمىنىڭ ورنىباسار باس-

تىغى جۇ لىي ېىر توپ سان - سىغىر ارقت-

لى تانىستىرىپ بىلاي دەدى: 11 مىلليون

بۇان قارجى قوسىپ قىزلىسۇ وىلىستىق

تەلەۋپىزىا ستانىياسىن سالۇغا كومەكتەس-

تىك: 8 مىلليون بۇاننان استام قارجى

قوسىپ قىزلىسۇ وىلىسىنىڭ 3000 جىلدىق

سالت - سانا كوشەسى ‹‹جياڭسۇ ساراين›

سالدىق: 12 مىلليون بۇان قارجى قوسىپ

قىرغىز بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارى

كورمە ساراين، ۋيرەتۇ - ۋيرەنۇ ساراين

جانە سەزنۇ ساراين سالدىق، 13 مىلليون

400 مىڭ بۇان قارجى قوسىپ اقشى اۋداد-

دىق ماناس زەرتتەۋ ورتالىغىنا قولداۋ

كورسەتىنىڭ...

3 جىلدان بەرى شىنچياڭغا كومەكتە-

سەتىن ۋارقايىى ولكە، قالالار مادەنيەتتە

شىنايى موينىنداۋدى كۇشەيتۋدى، ارالاسۇ-

دى، شىتسەۋدى، توعسۇدى جەبەۋدى

جۇڭخۇا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن بەرىك

ورناتۇدىڭ ماڭغزى ۋتاسلى ەتۇڭگە ئاباد-

دى بولىپ، شىنچياڭغا كومەكتەسۇڭكە 15

مىيليارد بۇاننان استام قارجى ورنالاستىر-

دى، شىنچياڭدى مادەنيەتپەن ئارلەندىرىۋ

جانە ارالاسۇ، شىتسەۋ، توعسۇ نىساننان

1833ئىنن اقتاردى، شىنچياڭنىڭ شىنچياڭغا

كومەكتەسەتىن ولكە، قالالارداعى ۋار ۇلت

كادرلارپىنەن، بۇقاراسمەن ارالاسۇى،

شىتسەسۇى بارغان ساين قويۇ بولىپ، سۇ-

پىسەپئىشلىكىئەرى بارغان ساين ارتىپ،

اناردىڭ دانىندەي نىغىز ۇيىستى.

ئەگىزگى ساتى مادەنيەت شەبىى

شىنچياڭدى مادەنيەتپەن ئارلەندىرۇدىڭ

برگە تاسى. 20۱0 - جىلدان بەرى سانىي

شىنچياڭغا كومەكتەسۇ بويىشا لىگەرىندى -

كەيىندى 140 مىلليون بۇان قارجى

قوسىپ، جاڭادان سالغان بۇقارالىق مادەن-

يەت الاڭ - ورنىندارى 73 مىڭ شارشى

مەترگە جەتتى؛ جياڭسۇ شىنچياڭغا كومەك-

تەسۇ بويىشا ەل شىندەگى ەڭ تاڭداۋلى

جوبالاۋ، قۇرىلىسى ۋيىرمەسىن ۇسىنىسى

ەتىپ، ەلە قازاق اۆتونومىيالى وىلىستىق

مۇراجايدى، لىن زىشۇي ەسكەرتكىش سا-

رايىن جوعارى دەڭگەيدە كومەكتەسىپ

سالىپ، شۇرما قۇرباندار قابىرى وتانىشلى-

دىق تارىببە بازاسى سىياقتىلاردى سالىدى؛

خۇنان شىنچياڭغا كومەكتەسۇ بويىنشا

تۇرپان قالاسىنداعى 20 نەشە وتانىشىلدىق

تارىببە بازاسىنىڭ ساپاسىن جوعارىلاتىپ،

دارەجەسىن ۋوسىرىپ، خۇنان ولكەسىنىڭ

شىنچياڭغا باغىنتامالى كومەكتەسۇ تارىيى

كورمە سارايى، ‹‹خۇناندىق 8000 بويچەت-

كەننىڭ تىيانشاغنا بارۇى› تارىيىي كورمە

سارايى سىياقتىلاردى سالىپ، ورتتاق

رۇخانىي مەكەندى قۇردى.

9 - ايدىنڭ 16 - كۇنى تۇستەن

بۇردىن 64 جاستاعى شىن جىيانپىن حىنان

ولكەسى كومەكتەسىپ سالغان قۇمىل وزە-

نى سازدىق باقشاسىنىڭ ەولوگىياسىن قال-

پىنا كەلتىرۇ نىسانى ‹‹يۇيىۋان باقشاسىنا›

باردى، بۇل اراداعى قۇمىل زەردەلى

كىتاپ وقۇ كەڭىستىگى ‹‹يۇيشۇفاڭ›

ونىڭ ۇنەمى ارالايتىن جەرى دەى.

‹‹مەنىڭ ۇيىم جاقىن ماڭدا عانا، مەن ۋار

كۇنى وسىندا كەلىپ كىتاپ كورمەىن.

بۇل ارانىڭ تەرەزەسى جاپ - جارقى، نازا،

كىتاپ ۇيى قاراپايمى دا تارتىمدى، مەنىڭ

ويىمداعى قالاداعى كىتاپ ۇيىنىدەي“، -

دەدى ول. وسى كىتاپ ۇيىنىڭ باسقارۇ-

شىسى لو جىيا تانىستىرىپ بىلاي دەدى:

خىنان شىنچياڭغا كومەكتەسۇ بويىنشا قۇ-

مىلغا 16 مىلليون بۇان قارجى قوسىپ،

قۇمىل قالا رايونىندا زەردەلى كىتاپ ۇيە-

نەن 8ىن جاڭادان سالىپ، وزگەرتىپ

سالىپ، قۇمىل ‹‹15 مېنۇتتىق كىتاپ وقۇ

شەڭبەرىن› تۇلعالادى.

3 جىلدان بەرى خىنان مادەنيەت

جاعىندا شىنچياڭغا كومەكتەسۇ بويىنشا

جىيىنى 250 مىلليون بۇان قارجى قوسىپ،

29 مادەنيەت نىسانىن اقتقارپ، ‹‹يۇيىۋان

باقشاسىن“، زوگۇڭ مادەنيەت باقشاسى

كورمەسىنىڭ دەڭگەيىىن جوعارىلاتۇ،

باركول قازاق اۆتونومىيالى اۋدانىنىڭ

اۋدان ۋوڭىرى ساياحات نەگىزدىك قۇردى-

غى قۇرىلىسى، خىنان - شىنچياڭ تارىيى،

مادەنيەت ۋىسى - كۇيىس بازاسى سىياقتى

نىسانداردىڭ جوباسى مەن قۇرىلىسىن ئل-

گەرىلەتىپ، وسى زامانىغى الئۇمەتتىك ما-

دەنيەت بويىنشا قىزمەت وتەۇ جۇبەيسىن

ۋزدىكىسىز اقاۋسىزداندىرىپ، جان -

جاقتى، كوپ سانلىى، كەڭ سالالىى

شىنچياڭدى مادەنيەتپەن ئارلەندىرىۋدىڭ

جاڭا جاعدايىن تۇلعالادى.

‹‹سىرتتان ەنگىزىپ››، ‹‹سىرتقا شىعاردى››

شىتسەۋ، ۋزارا توعسۇ ارقىلى دوستىق -

سۇپىسەپئىشلىكتى نىعايتتى

9 - ايدىنڭ 15 - كۇنى 2 - كەزەكتى

خۇنان بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارى

كورمەسى چىنجوۋ قالاسىندا اشلىدى،

شىنچياڭدى مادەنيەتپەن ئارلەندىرۇدىڭ تابىسى مول بولدى

شىنچياڭنىڭ قارىپ سۇرەت سالۇ، تۇرپاد-

نىڭ ىڭ ۋتۇستى قىش بۇيىمدارى، توقسۇد-

نىڭ اق گالۇلياڭخان نان جاپۇ ۋەنىرى،

جەرەگلىكتى قىش بۇيىمداردى قالپىتا

جاساۇ تاسلىمەن ورتەپ جاساۇ شەبەر-

لىگى سىياقتى تۇرپاننىڭ بەيزاتتىق ما-

دەنيەت مۇرالارى نىسانندارى كوزدىڭ

جاۋىن لىپ، ساياحاتاشلارغا شىنچياڭنىڭ

بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارىنىڭ باۋراۋ

قۇانتىن تولىق سەزىندىردى.

‹‹وسى رەتكى كورمە - ماجىلىستە

مەنىڭ شىنچياڭنىڭ جەر جاعدايى مەن ەل

جاعدايىن بەيىنەلىيتىن تۇندىم قارىپ سا-

لىغان سۇرەتئەردى ادامدار ەركەشە ۇناد-

تى، 3 كۇندە 5000 بۇاندىق سۇرەت

ساتتىم“، - دەدى 9 - ايدىنڭ 18 - كۇنى

كورمەگە قاتىناسۇغا بارغان تۇرپان قالا

دارەجەلى بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارىن

جالعاستىرۇشى كەرىم رازاق. خۇنان ولكە-

سىنىڭ شىنچياڭغا باغىنتامالى كومەكتەسۇد-

نىڭ ارقاسىندا، ول جەر - جەردەگى ئاڭ-

داۋلى بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارىن جال-

عاستىرۇشلارمەن تانىستى، كوپىشلىك بەي-

زاتتىق مادەنيەت مۇرالارىن دانەكەر

ەتىپ، شەبەرلىك جايىندا كەڭسەپ، بەي-

زاتتىق مادەنيەت مۇرالارىن توعىستىرۇ با-

رىسىندا دامىتتى.

مادەنيەتتە شىنايى موينىداۋ — ەڭ

تەرەڭ قاتپارلى شىنايى موينداۋ، سوڭغى

جىلدارى شىنچياڭغا كومەكتەسەتىن ولكە،

قالالار مەن ورتالىقتاعى ورنىندار

‹‹سىرتتان ەنگىزۇ› مەن ‹‹سىرتقا شىعارۇ-

دى›› ۋزارا ۇشتاستىرۇغا تاباندى بولپ،

8200 رەتتەن استام ادەببەت - كورمەمو-

نەر كونسەرتى، مادەنيەت لەكسىياسى، حات-

كەرىلك - سۇرەت كورمەسى سىياقتى ۋتۇر-

لى قىيىملداردى ۇيىمداستىرىپ، ۇلتىناردىڭ

تاڭداۋلى مادەنيەتى جونىندەگى ۋىسى -

كۇيىستى، ۋزارا ۇلگى الۇدى لىگەرىلە-

تىپ، ۋر ۇلت بۇقاراسى قايتا - قايتا

اۋسى - كۇيىس جاساۇ، ۋتۇيلىسۇ بارد-

سىنىدا جۇرەكتەرى بارغان ساينىن جانا-

سىپ، سۇپىسەپئىشلىكتەرى بارغان ساينى

قويۇلادى.

____ شالڭغاي قالاسىنىڭ شىنچياڭغا

باغىنتامالى كومەكتەسۇى مادەنيەتنىڭ قۇ-

نارلى توپىراغىنا تەرەڭ تامىر تارتتى،

قاشقار ايماعىنداعى كوپتەگەن مەكتەپتەرگە

كۇنجۇى تەئاترى، جىيىجۇيى تەئاترى

سىياقتى تەئاتردىڭ كلاسسىيك تۇنىندىلارىن

اۋلانىنا كىرگىزىپ، وقۇشلاردىڭ ۋىتپتى دە

كوپ تاڭداۋلى ۋادىستۇرلى مادەنيەتتى

كورۇنئە وراي جاراتتى؛ مور بۇتجاناسى

بايىرىغى جۇرتى باقشاسىن جوسپارلاپ،

جوبالاپ ۋارى سالىپ، قاشقار تارىيىچىن

اۋەلگى قالىپنا كەلتىرىپ جانە قايتا كور-

سەتىپ، قاشقار ايماعىنىڭ مادەنيەت، سايا-

حات كاسپىنىڭ دامۇن لىگەرلەتتى جانە

جەبەدى؛ ‹‹ياركەن وزەنى›› اتتى جاراتد-

لىستىق، گۇمانىياتلىق حۇجاتتى فېلھدى

كەمۇنەرىشلەردى خوتانغا كەلىپ شىعارما-

شلىقپەن اينالىسۇغا، ۋومىر ۇيرەنۇگە بەل-

سەنە ۇيىمداستىردى؛ ‹‹توپىراقتى ئارلەند-

ىدەرۇ يىنجەنەرىياسىن“ ورسىتسەتىسىپ،

‹‹گۇڭزۇڭ ساراينىنداعى ۇلكەىن قۇبىجىق››

سىياقتى تاڭداۋلى تەئاتر نومىرلەرىن ەنگىز-

دى.

اسقار تايچاڭشاشان تاۋنىنان تىيانشان

تاۋنىنىڭ باۋراينا دەيىن، سانىيى ولكەسى

‹‹ادەببەت - كورمەمونەر جەڭلى اتتى اس-

كەرلەر“ قىيىملىن جاڭغالىق اشا ورسىتسەتىپ،

تاڭداۋلى جەرەگىلىكتى تەاتىر نومىرلەرىن

جانە ۋجىبتى قۇرىشاق، جياڭجوۋ بارابان

مۇزىكىاسى سىياقتى ‹‹سانشىيدىڭ ەركەشە

ۋەنەرلەرىنىڭ“ نەگىزگى ساتىغا بارۇن ئل-

گەرلىتەىپ، شىنچياڭدى مادەنيەتپەن نار-

لەندىردۇدىڭ ‹‹توزغاناق تۇقىمىن“ سەپتى؛

جىلىىن ولكەسى مامانداردى التاي ايماعىنا

بارىپ ‹‹كوكتوغاي مەنىڭ ارمانىم›› اتتى

كولەمدى تەاتىردى جوبالاۋغا، جەتەكشە-

لىىك ەتۇڭگە سايكەستىردى، تەئاتىر

شىنچياڭنىڭ ۋىسى - سىرتىندا كۇشتى

اڭغىس قوزغادى؛ لىباۋنىڭ ولكەسى لىباۋنىڭ

ولكەسىندەگى سۇن جىڭكۇن، تارباغاتاي

ايماعىنىداعى ۇي دىيۇۋ سىندى ەكى 1۱ -

شىلدە وردەنى“ يەكەرىنىڭ نىزگى سىتسە-

رىن مانئەرىيال ەتكەن ‹‹8000 شاقىرىمىدىق

جولداى قاهارماندار سۇپىسەپئىشلىگى —

ۋاقىت پەن كەڭىستىكتەن اتىغانان ى